

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Jaarverslagen Railveiligheid en Beheer Tramsysteem 2023
Datum	28-05-2024
Documentnummer	UTSP-794201403-78875
Van	Alfons Buijs
Telefoonnummer	+31612821379
E-mailadres	alfons.buijs@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	MOB
Team	CNB
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none">1. Jaarverslag Railveiligheid 20232. Jaarverslag Beheer Tramsysteem 2023

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

De provincie Utrecht (hierna: de provincie) is op grond van de Wet lokaal spoor (Wls) verantwoordelijk voor het tramsysteem in Utrecht en heeft het team Trambedrijf Beheer en Onderhoud (TBO) aangewezen als beheerder van het lokaal spoor en de bijbehorende assets. Dit zijn alle onderdelen die nodig zijn om de tram rijdende te houden (onder andere: de trams, haltes, het remiseterrein en beveiligingssystemen). De beheerder brengt jaarlijks verslag uit over het uitgevoerde beheer en onderhoud. Over het aspect veiligheid wordt ook gerapporteerd door de concessiehouder Qbuzz, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) als toezichthouder, en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) als vergunningverlener en handhaver. Daarnaast geeft de Safety Board van de provincie gevraagd en ongevraagd advies aan het bevoegd gezag, op basis van de beheervisie die door het bevoegd gezag is vastgesteld. Alle veiligheidszaken zijn samengevat in het jaarverslag Railveiligheid. Veiligheidsrisico's die horen bij een tramsysteem worden volgens de stand der techniek en volgens wettelijke normen beheerst. Geconstateerde aandachtspunten zijn met name het booggeluid, het voorkomen van verkeersongevallen en technische storingen die rituitval veroorzaken. De aanpak van deze punten heeft de voortdurende aandacht, ook bij de exploitatie en het beheer en onderhoud van het tramsysteem in 2024. De voornaamste lessen uit 2023 worden hierbij meegenomen voor 2024.

Inleiding:

De beheerder van het tramsysteem brengt jaarlijks verslag uit over het beheer en onderhoud. Met betrekking tot de railveiligheid wordt tevens informatie ontvangen van Qbuzz, ILT en RUD. Deze informatie wordt samengebracht in een jaarverslag Railveiligheid. Uit de bijgevoegde rapportages blijkt wat de resultaten zijn, en of die voldoen aan de gestelde kaders en doelen. De activiteiten ten behoeve van het tramsysteem zijn geprogrammeerd in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) en meerjareninvesteringsplan (MIP) infrastructuur als onderdeel van de programmabegroting. Beide jaarrapportages worden ter kennis gebracht aan GS als bevoegd gezag.

In de afgelopen jaren heeft TBO te maken gehad met uitdagende ontwikkelingen, waaronder de bouw van de Uithoflijn, de vervanging van de gehele SUNIJ-lijn, de ombouw van Nieuwegein City en organisatorische

veranderingen. Voor TBO was 2023 het eerste onderhoudsjaar zónder grote projecten, en stond in het teken van het continue verbeteren van de onderhoudscyclus. Door de nadruk te leggen op samenwerking via de Plan-Do-Check-Act-cyclus is het onderhoud op een hoger niveau uitgevoerd. We noemen hier graag het oplossen van verstoringen van de assentellers en het beter schoonhouden van de infrastructuur in de Leidseveertunnel als voorbeelden die de beschikbaarheid van het tramsysteem aanzienlijk hebben verbeterd.

Vervolgprocedure / voortgang:

De tram en alle activiteiten die daarmee te maken hebben staan in het middelpunt van de belangstelling. Op grond van de Wet lokaal spoor dient de beheerder voor 1 april van het navolgende jaar het jaarverslag op te leveren aan het bevoegd gezag.

Bij het beheer en onderhoud van het tramsysteem dient de Beheervisie Tramsysteem 2020-2024 als kaderstelling. De Beheervisie dateert van de start van de Uithoflijn en voor de vernieuwing van de lijn naar Nieuwegein en IJsselstein. De Beheervisie houdt rekening met het feit dat het tramsysteem nog in ontwikkeling is en dat de gewenste prestaties op de kritische prestatie indicatoren (KPI's) in de ontwikkelfase nog niet altijd aansluiten bij de uiteindelijk gewenste situatie.

Een uitgebreidere cijfermatige toelichting op de meerjarige ontwikkeling van de veiligheid van het tramsysteem is opgenomen in hoofdstuk 4 van het Jaarverslag Beheer Tramsysteem 2023. Deze cijfers laten een positief beeld zien wat betreft het aantal noodremmingen en aanrijdingen per miljoen voertuigkilometer. Zo is het aantal noodremmingen met 9,5% gedaald en het aantal aanrijdingen zelfs met 49,5% ten opzichte van de referentieperiode 2018-2019.

Bij het beheer en de ontwikkeling van het tramsysteem wordt gewerkt volgens een cyclische aanpak waarin op grond van evaluatie vervolgacties en verbeteringen worden ingezet; plan-do-check-act (PDCA). In de Beheervisie Tramsysteem 2020-2024 is vastgelegd welke doelen met het tramsysteem worden nagestreefd, wat de gewenste kritische prestaties zijn, en wat de rolverdeling en toe te passen werkwijze is. Uit de verslagen blijkt dat afgelopen jaar goed aan de gestelde kaders tegemoet wordt gekomen, en dat het tweede half jaar een significante verbetering laat zien.

Door de nadruk te leggen op de manier van samenwerken en het ontstaan van een stabiele basis voor de exploitatie zonder invloed van grote projecten, heeft TBO in 2023 steeds meer ervaring opgedaan met het beheer en onderhoudsproces conform de reguliere PDCA-cyclus. De aanpak van bijvoorbeeld het terugdringen van het booggeluid, door het installeren van wioldempers, het plaatsen van smeerinstallaties en proactief onderhoud van geluidsbeperkende maatregelen, is daar een mooi voorbeeld van. Preventieve activiteiten, zoals het opstellen van een plan van aanpak en de realisatie van maatregelen om de veiligheid op overwegen te verbeteren, laten zien hoe TBO omgaat met de effecten van de tram op haar omgeving. De positieve resultaten maken dat we ons richten op ambitieuzere doelen dan het halen van de gestelde KPI's uit de Beheervisie, en we ons kunnen richten op een optimale prestatie van de assets.

De resultaten in 2023 vormen de basis voor de (lopende) aanpak en programmering in 2024.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen